

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Henengaan in vrede

Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord.

Lucas 2:29

Simeon was rechtvaardig 'en godvrezende, verwachtende de vertroosting Israëls; en de Heilig Geest was op hem. Hij zou niet sterven voor hij de Christus des Heeren zou zien. Dat was hem beloofd. Die belofte is vervuld. Staande met het kindeke Jezus in de armen mocht hij het zeggen: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord."

Simeon mocht zichzelf een dienstknecht van de Allerhoogste noemen. Door eigen schuld een slaaf van de satan, de zonde en de wereld. Door genade tot een dienstknecht Gods gemaakt. Dat kon alleen vanuit Christus, Die ook voor Simeon als een dienstknecht der zonde gerekend wilde worden. Eigenlijk staat er voor 'dienstknecht' een woord dat 'slaaf' betekent. Het geeft aan dat de Heere alles over Simeon heeft te zeggen. Zoals een slaaf in alles onderworpen is aan zijn meester wil Simeon in alles aan de Heere onderworpen zijn. Voor 'Heere' staat er een woord waarmee ook de meester van een slaaf werd aangeduid. De allerhoogste Majesteit is de volstreckte *Eigenaar* van Simeon. Nu mag Simeon met Hem in de armen staan, Die met Zijn bloed Zich ook Simeon tot een eeuwig eigendom zou gaan verwerven.

Leg uw leven eens naast dat van Simeon. Bent u nog een slaaf van de zonde, of mag het door genade zo zijn dat u een gewillige dienstknecht van de allerhoogste Majesteit bent gemaakt?

Simeon mocht Christus niet alleen in de armen hebben, maar ook in het hart. Nu zal Simeon spoedig gaan sterven, spoedig mogen heengaan. Zijn gaan zal een gaan in vrede mogen zijn door het werk van de

Vredevorst Die hij nu in zijn armen mag hebben. Want door eigen zonden en door de diepe val in Adam heeft Simeon de eeuwige rampzaligheid verdiend. Maar de Christus zal ook voor Simeon de helse smarten en benauwdheden ingaan, teneinde de hemelse gelukzaligheid voor Simeon te verwerven.

Simeon mag van vrede spreken: vrede met God, met zichzelf, met de naaste, met Gods kinderen, met de engelen. Dat is tegelijkertijd ook oorlog! Oorlog met de satan, de zonde, wereld, de boze lusten in het hart en de vijanden Gods in familie en omgeving. Herkent u dat? Mag u tot de strijdende Kerk behoren?

"Gaan in vrede". Simeon was tot een vreemdeling gemaakt op deze aarde. Hij voelde zich er ten diepste niet thuis. Hij zal straks eeuwig thuis mogen zijn. Eeuwig in het Vaderhuis met zijn vele woningen.

Velen blijven zich altijd thuis voelen op deze aarde. Mag het bij u al anders zijn? Bent u al tot een vreemdeling gemaakt op deze aarde? Een vreemdeling verlangt er naar weer thuis te mogen zijn. Simeon kende dit verlangen ook en mocht er uiting aan geven. Wat zou het rijk zijn als dit verlangen ook vertolkt mocht worden in onze dagen.

Het woord dat voor 'gaan' wordt gebruikt ziet ook op het ontslaan van een gevangene uit de gevangenis. De zondige wereld was voor Simeon tot een gevangenis geworden. Ook zijn zondige vlees was hem tot een gevangenis geworden. Een gevangene is verheugd wanneer hem gezegd wordt dat hij in vrijheid gesteld zal worden. Zo mag Simeon hartelijk verheugd zijn dat zijn verblijf in de gevangenis de langste tijd heeft geduurd. Spoedig zal hij mogen sterven om dan ten volle en eeuwig gesteld te worden in de vrijheid der

kinderen Gods. Dat kon alleen door Christus Die Zich gevangen heeft laten nemen, ook voor Simeon. Zo kan het ook alleen vandaag voor Gods kinderen. Van nature gevoelt de mens er niets van dat hij zichzelf door de diepe val in Adam in de gevangenis heeft gebracht. Hij meent dat hij vrij is, zo blind is hij geworden en gevoelloos heeft hij zich gemaakt. Maar waar de Heere zaligmakend het hart gaat bearbeiten wordt de gevangenis tot een gevangenis, gaan de banden knellen en wordt het geleerd in een weg van worsteling dat de mens zichzelf niet kan verlossen, wat hij ook probeert. Zo wordt het roepen en kermen uit de diepte geboren. Op dat noodgeschrei doet de Heere grote wonderen.

Die het verdiend hebben dat zij eeuwig in de gevangenis zouden verblijven en dat ook gaan beamen en beleven, mogen gaan zien op Christus, Die Zich gevangen heeft laten nemen om vrijheid voor Zijn volk te verwerven. In die vrijheid gaat dat volk hier door genade al enigmatische delen. Hoe groot is dat reeds. Als gouden de portalen zijn, hoe zullen dan de zalen zijn. Eenmaal een volmaakte en eeuwige vrijheid. God dienen, nacht en dag in Zijn tempel. Het woord 'gaan' houdt ook in een ontslagen worden van een dienstknecht die zijn werk heeft voltoerd. Zo mag het ook met Simeon zijn. Zijn werk op aarde is nu voltooid. De raad Gods is uitgediend. Dan kan, dan mag, dan wil hij sterven.

We lezen bij een oudvader: Wanneer Gods kind de Raad Gods op aarde heeft uitgevoerd is het hoog tijd om heen te gaan, want er is al genoeg gezondigd.

Simeon kent vereniging met de wil des Heeren. Ook als het gaat over sterven. Wat de Heere doet is goed. Hij mag afsterven van de zonde en ingaan in de eeuwige heerlijkheid.

Wij hebben hier geen van allen een blijvende stad. De richting van ons leven bepaalt ook de richting van ons gaan op het moment van sterven. Wie rust heeft met de zonde en de wereld, wie twist en verdeeldheid zaait in familie, op het werk, in de staat en in het gezin, gaat hooguit met een ingebeelde vrede heen. Maar wie de strijd mag kennen tegen de satan, de wereld en de zonde buiten zichzelf en in het eigen hart; wie tot een dienstknecht gemaakt mag zijn van de allerhoogste Majesteit, mag eenmaal gaan in vrede.

A. van Heteren

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In dit eerste nummer van de nieuwe jaargang van ons blad is een meditatie van mijzelf opgenomen over Lukas 2: 29 "Henengaan in vrede". Ds. P. den Butter schrijft verder over de brieven van Petrus. Ds. J.M.J. Kieviet schrijft opnieuw over de gaven van de Heilige Geest. Ds. Tanis schrijft verder

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,

2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting

Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Vere-

nigde Staten en Canada 8 dollar per

jaar. Advertenties € 0,37 per mm

met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

over Paulus en Timotheüs "Leef erbij, mijn zoon!" Ds. K. Hoefnagel vervolgt zijn serie over het leven van Saul.

Jaaroverzicht

Ook dit keer heeft de fam. J. Boer-Bunk uit Barendrecht het jaaroverzicht keurig en overzichtelijk ver-

zorgd. We willen hen hartelijk dank zeggen voor het vele werk dat zij hiervoor gedaan hebben.

Verschijning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 19 januari 2006 verschijnen.

Kopij graag binnen donderdag 12 januari. AvH

VAN DE ADMINISTRATIE

Bij het verschijnen van het eerste nummer in het jaar 2006, willen wij allereerst onze lezers Gods onmisbare zegen toewensen.

Wij hopen, dat u dit jaar Bewaar het Pand weer met genoeg zult lezen en dat het gezegend mag worden in uw persoonlijke leven.

Doordat de kosten van de uitgave van het blad stijgen en we daarom teveel moeten gaan interen op het vermogen van de stichting, zijn we genoodzaakt om de abonnementsprijs voor het jaar 2006 vast te stellen op €8,50 per jaar. Een extra gift hiernaast wordt door ons zeer op prijs gesteld, omdat de kostprijs van het blad op circa €30,00 per jaar ligt.

Wij willen op deze plaats al die abonnees en stichtingen hartelijk dank zeggen, die dat in het afgelopen jaar gedaan hebben.

Wij hopen, dat u ons in dit jaar wederom zult willen helpen.

In januari zal D.V. de acceptgiro voor het abonnementsgeld van het jaar 2006 weer aan u worden gestuurd. Betaalt u niet via de acceptgirokaart, wilt u dan uw postcode bij de overschrijving vermelden?

Een vriendelijk verzoek voor onze abonnees in Canada en Noord-

Amerika. Wilt u ons geen cheques of contant geld sturen. De kosten voor het omwisselen hiervan zijn dermate hoog, dat er van de abonnementsprijs niets overblijft. Voor deze abonnees is het contactadres nog steeds: de heer M. Sommer, 980 Sawmill RD, RR2 Ancaster L9G 3L1, Ontario Canada tel nr. 9057654195. Aan hem kan het abonnementsgeld worden overgemaakt en kunnen adreswijzigingen worden doorgegeven.

Degenen die verleden jaar een geschenk- of proefabonnement hebben gekregen voor een jaar en waarvan deze periode nog niet is verstreken, zijn niet verplicht om nu al het abonnement te betalen. Uiteraard mag dit wel.

In de afgelopen periode mochten we nog voor €183,00 aan giften voor ons blad ontvangen.

Tevens werd voor de reformatorische school te Dundas € 1.500,00 ontvangen van de Chr. Geref. kerk te Vianen en € 500,00 van de diaconie van de gemeente van Sliedrecht-Bethel.

Voor de ontvangen giften zeggen wij u hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,
P.J. Boers

GODS LEVENDE WOORD-4

Gods Woord is het levende Woord. Dat ondervond Petrus zelf. Dat zag hij ook bij anderen, als hij de uitwerking van dat Woord zag in het leven van mensen die door het wonder van de wedergeboorte tot geheel nieuwe mensen werden. Op dit thema gaat Petrus nog even door. Hij heeft het in het slot van het eerste hoofdstuk van zijn eerste brief over gras en bloemen en hij herinnert eraan, dat die sterfelijke en dus vergankelijk zijn. Het gras verdort en de bloem valt af. Daartegenover plaatst Petrus dan het

Woord. Het Woord, dat bestaat tot in eeuwigheid. Het Woord, dat blijvend en onvergankelijk is. En het is dat Woord waar de lezers van zijn brief het van moeten hebben. Nu en in de tijd die gaat komen.

Blijvend

In die komende tijd zullen ze vervolgen gaan meemaken. Hun leven zal moeitevol worden. Er komt lijden. Dat weet Petrus. De voortekenen hiervan zijn al zichtbaar. Het kan eigenlijk ook niet anders, want lijden

is onlosmakelijk verbonden met het christen-zijn. Deze dingen verzwijgt Petrus niet voor de lezers van zijn brief. Het is beter dat ze dit weten, dan kunnen ze er zich op voorbereiden.

Vorbereiden? Kan dat dan? Om hen erbij te helpen en hun vertrouwen op God te sterken laat Petrus hen weten dat het werk dat de Heere in hun leven heeft willen doen, niet van voorbijgaande aard is.

Het Woord, dat het middel was waardoor ze opnieuw geboren werden, zal hen straks niet loslaten. Dat raken ze niet kwijt. Dat zal blijven, altijd, onder alle omstandigheden, hoe moeilijk die ook mogen worden.

Dat Woord blijft in zijn absolute waarachtigheid. God zal er nooit iets van behoeven te herroepen of te herschrijven. Nooit zal de Heere er anders over gaan denken. Een schrijver kan bij een tweede of volgende uitgave van zijn boek wel eens moeten toegeven dat hij op bepaalde punten tot andere gedachten gekomen is en dat bepaalde onderdelen van zijn boek daarom door hem herschreven moesten worden. Maar dat is bij God niet zo. Nooit zullen we een herziene uitgave van de Bijbel hoeven te verwachten. Gods Woord is eeuwig bevestigd in de hemelen (Ps. 119:89). Het is beproefd, gelouterd, zevenmaal (Ps. 12:7). Wat een troost is dat voor deze gelovigen!

Het blijft ook in zijn onveranderlijke betrouwbaarheid. Geweldige dingen worden in het Woord aan Gods volk in het vooruitzicht gesteld. Niet alleen belooft het vergeving van zonden, maar het verzekert ook van de eeuwige gelukzaligheid.

Hoe donker ooit Gods weg moge wezen, Hij ziet in gunst op wie Hem vrezen. Ze komen er door. Ze zullen de veilige haven niet missen om misschien op het laatste moment nog in de golven om te komen. Geen sprake van! Maar kunnen ze daar op aan? Echt?

Die vraag kan heel klemmend worden als alle dingen tegen gaan zitten en het Waarom? ons naar de lippen geperst wordt. Maar toch, het Woord is betrouwbaar. Het blijft, altijd. Het is altijd waar. Natuurlijk zal God doen wat Hij beloofd heeft. Hij is toch God! Als de Heere straks weerkomt op de wolken des hemels zullen ook deze gelovigen uit Klein-Azië kunnen zeg-

gen: Alles wat beloofd was is gebeurd. God houdt getrouw Zijn Woord.

Het Woord blijft tenslotte ook nog in zijn leven-gevende kracht. Door dat Woord ontvingen ze het leven, zoals we al eerder zagen. Maar dat leven zal, net als het Woord zelf, blijven. Het gaat niet ten onder. Het is niet sterfelijk en vergankelijk. Daarom kan het ook niet verstikt worden, niet door de duivel en ook niet door een mens.

Nog altijd

Deze dingen gelden ook in onze tijd, die wel als een postmoderne tijd wordt aangeduid. Het is de tijd waarin wordt ontkend dat er een absolute waarheid is. De vraag van Pilatus 'Wat is waarheid?' is weer springlevend. En men heeft er een antwoord op gevonden. Waarheid is alleen maar relationele waarheid. Dat wil zeggen, dat wat voor de ene mens waarheid is, voor de andere mens per se nog niet ook de waarheid behoeft te zijn. Ieder mag zelf bepalen wat voor hem waarheid is. U voelt wel waar dat op uit loopt. Zo staat alles op losse schroeven.

Dat is de manier van denken vandaag. En de verzoeking voor de kerk is om in dit denkproces mee te gaan. Om in preken en schrijven aan dit relativisme ruimte te geven en het zelfs te bevorderen. Zal de kerk dat doen? Op deze manier twijfel zaaien en onzekerheid veroorzaken, omdat dit vandaag de trend is en omdat het zo eigenwijs en aanmatigend lijkt te zijn als we zeggen "Wij weten"? Dus maar net doen of we het ook niet echt weten?

Aan die verleiding heeft de kerk al op vele punten toegegeven. Het heeft haar eigen positie ondergraven. Het heeft mensen de kerk uit gedreven. Waarom zou je ook naar de kerk gaan als ze je in de kerk vertellen dat je het in feite allemaal zelf uit moet zoeken? Zo wordt de duivel in de kaart gespeeld. Nota bene door haar die van God het betrouwbare en waarachtige Woord heeft gekregen, de absolute waarheid. Het Woord, waarin we een man als Paulus zonder schroom horen zeggen: Wij weten! Ja waarlijk, er zijn dingen we mogen weten. Die als een paal boven water staan. Omdat God ze heeft geopenbaard.

Daarom mag de kerk en mitsdien ook de theologie in navolging van de apostel volhouden, dat er wel degelijk iets is dat altijd waar is en ook altijd blijvend. Zo is het toch. Temidden van een wereld vol bedrog is er zeer zeker iets dat vertrouwd kan worden en waar mensen op aan kunnen, zelfs in hun hoogste aanvechtingen.

Petrus kende dat Woord. Jeremia kende het ook. En hij zei er van: 'Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten en Uw Woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten' (Jer. 15:16). Die woorden van Jeremia hadden ook uit de pen van Petrus kunnen vloeien. Zo dacht hij er ook over. Is het wonder dat Petrus in het volgende hoofdstuk over dat Woord verder nog zegt dat de lezers van zijn brief daar maar zeer begerig naar moeten zijn? Daar zou hij niet zo op hebben hoeven aan te dringen als het toch allemaal nog maar de vraag zou zijn wat het betekent en in hoeverre het waar is.

Begeerte naar het Woord

Zij die door het Woord het leven hebben ontvangen moeten door datzelfde Woord ook in leven blijven. Vandaar Petrus' aansporing: 'Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk' (2:2). Het woord 'redelijke' in onze vertaling zou misverstand kunnen opwekken. Petrus bedoelt niet iets dat met onze rede, onze ratio, te maken heeft. Letterlijk vertaald zouden we moeten zeggen: 'woordelijke melk'. Maar dan met een hoofdletter: de melk van het Woord. Het gaat hier weer om het Woord. En dat Woord vergelijkt Petrus met melk.

Naar die melk dienen de gelovigen zeer begerig te zijn. Vanuit het besef dat het nieuwe leven dat ze uit genade van de Heere hebben ontvangen, onderhouden moet worden. Voor dat onderhoud zijn middelen nodig. Zoals we ook voor het onderhoud van ons aardse leven middelen, levensmiddelen, nodig hebben. Petrus geeft ook aan hoe ze naar deze melk begerig dienen te zijn. Zo begerig als pasgeboren kinderen zijn naar de moedermelk. U ziet het voor u: de baby zoekt begerig naar de borst van zijn moeder. Met een bijna onverwulbaar verlangen. Dat dient een van de kenmerken te zijn van mensen die geestelijke mensen geworden zijn. Hun leven lang! Nooit zullen ze er buiten kunnen.

Houden we intussen in gedachten dat het om 'onvervalste melk' moet gaan? Melk zonder bijmengselen; zuivere melk, die niet aangelengd is met water of een andere vloeistof. Het zal zaak zijn dat we die melk tot ons nemen, die onvermengd en onveranderd is, en die niet onzuiver gemaakt is door menselijke vindingen of wijsheden. Daarom kunnen we niet bij voorbaat alles geloven wat er wordt verkondigd. Het zal zaak zijn dat we de geesten kunnen onderscheiden en er zorgvuldig op toezien wat we horen. Je kunt er bij voorbeeld niet van uitgaan dat elke dominee 'onvervalste' melk schenkt. En je kunt ook niet klakkeloos elk boek, dat zich als een geestelijk boek aandient, voor betrouwbaar voedsel houden.

Zo alleen zal er een opwassen, groei kunnen zijn. Geestelijke groei. Opwassen en toenemen in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus, zoals Petrus er van schrijft in zijn tweede brief (3:18). Groei dus. Maar als er sprake is van groei, dan zijn er twee dingen verondersteld. In de eerste plaats: er kan alleen maar groei zijn als er eerst leven is; dode dingen groeien niet. Bovendien is er alleen maar groei bij dingen die nog niet volgroeid, uitgegroeid zijn. Wat uitgegroeid is, groeit niet meer. Ziet u hoe Petrus de lezers van zijn brief beoordeelt? Zij leven; ze zijn geestelijke mensen, aan wie de Heere het nieuwe leven geschonken heeft. En ze

zijn onvolmaakt; er ontbreekt nog heel wat. Vandaar de noodzaak van geestelijke groei.

Welnu, die groei is er alleen door het gebruik van het Woord. Of het Woord ook belangrijk is! Voor ons lichaam hebben we goed voedsel nodig, met voldoende goede bouwstoffen - we horen er iedere keer weer van. Zo kunnen bepaalde ziekten worden voorkomen. Zo kan er een gezonde ontwikkeling van het lichaam zijn. Daarom: geen 'junk-food', vol vetmakende stoffen.

Maar Petrus weet dat er meer dan dat nodig is voor een gezonde ontwikkeling ook in geestelijke zin. Goed voedsel is één vereiste. Maar een goede spijsvertering is een ander vereiste. Gezonde spijsverteringsorganen. Is onze maag ziek, of mankeren we iets aan de ingewanden dan is het beste voedsel nutteloos. Vandaar dat er nog wat anders moet gebeuren ook, dan alleen het drinken van de melk van het Woord. De geestelijke spijsverteringsorganen dienen gezond te zijn. Daarom schrijft Petrus in vers 1: 'Zo legt dan af'. En dan noemt hij verschillende dingen die een mens geestelijk ziek maken. Houden we dit vermaan ook wel in het oog? Want heus, als we de daar genoemde zondige praktijken er in ons leven op nahouden, dan moeten we ons niet inbeelden dat het Woord ons echt tot zegen zal kunnen zijn.

P. den Butter

AANDACHT VOOR DE GAVEN VAN DE HEILIGE GEEST (2)

Wanneer we met elkaar nadenken over de gaven van de Heilige Geest, zullen we moeten beginnen met te erkennen dat we daarmee een bijbels thema aan de orde hebben. Op diverse plaatsen in het Nieuwe Testament wordt geschreven over de gaven die de Heere aan Zijn kerk heeft gegeven. "Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave", is de ootmoedige erkenning van de apostel Paulus aan het slot van 2 Korinthe 9. Daarmee duidt hij op het genadewerk dat geopenbaard is in de Heere Jezus Christus. Deze gave is zo overstellend dat de inhoud ervan niet onder woorden kan worden gebracht. Ze is een gave van genade.

Dichter bij ons onderwerp komen we wanneer we oog krijgen voor die gaven die heel speciaal in verband

worden gebracht met de Heilige Geest. Allereerst is die Geest Zelf een gave van de Heere aan de Zijnen. Zo luidde immers al de profetie in oude tijden. "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u", aldus de woorden die Ezechiël aan het volk in ballingschap prediken mocht. Een belofte die de Heere heeft vervuld op het grote Pinksterfeest.

Maar nu spreekt de Heilige Schrift ook over de gaven die heel nauw samenhangen met het werk van de Heilige Geest. Op diverse plaatsen in de brieven van de apostel Paulus komen we het tegen. Zo bijvoorbeeld in **Romeinen 12**. De apostel stelt hier het onderlinge dienstbetoon in de gemeente aan de orde. Met een beroep op Gods ontferming, aan de

Romeinen betoond door het werk van de Heere Jezus, roept hij hen op om elkaar te dienen in zelfverloochening en opofferingsgezindheid. Nee, de offerdienst van de oude bedeling is met de offerande van de Heere Jezus aan het kruis opgehouden te bestaan, althans naar de bedoeling van de Heere. Het voorhangsel is gescheurd. Maar dat betekent niet dat er geen plaats meer zou zijn voor het offer. Er mag nu het offer van de dienstbaarheid en de dankbaarheid zijn. "Ik bid u dan broeders door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande..." Het lichaam van de gemeente telt veel leden. Deze leden van het ene lichaam van Christus mogen en moeten elkaar 'tot een hand en een voet' zijn. En dan vervolgt de apostel: "hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade die ons is gegeven, zo laat ons die gaven besteden..." Die laatste woorden zijn weliswaar door de Statenvertalers toegevoegd, maar ze zijn ongetwijfeld in de lijn van Paulus' bedoeling. Over welke gaven heeft de apostel het? Die noemt hij vervolgens: de gave van de profetie, die van het dienen en van het leren, de gave van het onderling vermanen en van het betoon van barmhartigheid. Het zijn allemaal gaven die de Heilige Geest aan Zijn kerk heeft verleend.

In **1 Korinthe 12** brengt de apostel de gaven van de Heilige Geest zelfs twee keer ter sprake. Althans hij geeft daar twee maal een opsomming. Wat is de aanleiding? Het is in het verband van een reeks vermaningen die Paulus de Korintheïers moet geven. Er is heel wat mis in de gemeente van Korinthe. Paulus moet de puntjes op de i zetten wat betreft de plaats van de vrouw in de gemeente. Tevens waart er een geest van partijdigheid door de gemeente. En ook zijn er allerlei stuitende misbruiken bij de viering van het Heilig Avondmaal. Het is in dat verband dat de apostel de gaven van de Geest aan de orde stelt. Ook hier acht hij het nodig corrigerende woorden te laten horen. Er is een verscheidenheid aan genadegaven, zegt hij. Maar bedenk: ze komen alle voort uit een en dezelfde Heilige Geest. Er is geen enkele reden om vanwege het bezit van een bepaalde gave neer te zien op de ander. "Het is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest. En er is verscheidenheid der bedieningen (...), doch het is dezelfde

God, Die alles in allen werkt." De gaven die de Heere aan sommige van Zijn kinderen geeft, ze zijn bedoeld om het werk van God te openbaren en om aan het geheel van de gemeente tot opbouw te dienen.

Over welke gaven spreekt de apostel hier? In de verzen 8 tot 11 noemt hij als gave die door de Geest gegeven wordt onder meer *"het woord der wijsheid"*. De Statenvertalers verklaren dit als: de gave van uitnemend te verstaan de goddelijke dingen en deze tot zaligheid en dienst van de mensen voorzichtig te kunnen toepassen en gebruiken. Vervolgens noemt de apostel *"het woord der kennis"*, namelijk de gave van het wel ervaren zijn in de Heilige Schrift en de rechte zin daarvan grondig te verstaan. Om nog iets te noemen, de apostel voegt hieraan nog toe de gaven van de gezondmaking en van de profetie en van de onderscheiding der geesten. Vervolgens ook: die van menigerlei talen en van uitlegging der talen. Met deze laatste twee gaven wordt waarschijnlijk bedoeld het spreken in tongen, de beoefening dus van een wijze van spreken die verheven is boven de gebruikelijke taal. Ze moet worden uitgelegd, anders wordt ze door de anderen niet begrepen. Maar van al deze gaven zegt de apostel nadrukkelijk: *"doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest!"*

In het 28e vers geeft Paulus opnieuw een opsomming. En dan is het opmerkelijk dat hij al deze gaven laat voorafgaan door een verwijzing naar de ambten. Dat zijn ook gaven, zegt de apostel. En aan de ambten kent hij kennelijk een hogere prioriteit toe dan aan de andere gaven. Ik volsta nu slechts met dat vers te citeren: *"En God heeft er sommigen in de gemeente gesteld: ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gezondmakingen, behulpzels (dat is: degenen die anderen helpen), regeringen, menigerlei talen."* Tot slot schrijft de apostel ook in zijn brief aan de Efeziërs over de gaven die de Heere in Zijn gemeente heeft geschonken.

We vinden het in **Efeze 4**. Paulus vermaant de christenen in Efeze om te wandelen in overeenstemming met de roeping waarmee zij geroepen zijn. Adeldom verplicht! Ze dienen elkaar te verdragen en te dienen in de liefde, met ootmoed en geduld. De band des Geestes die Gods kinderen met hun Zaligmaker in de hemel verbindt, die moet hen ook samenbinden in liefde

en vrede. Want Gods kerk is één lichaam en het is één Geest die hen tot eenheid maakt. *"Één Heere, één geloof, één doop..."*

Maar, schrijft Paulus, dat betekent niet dat er binnen de gemeente geen verscheidenheid in gaven is. Er is zelfs diversiteit in de maat waarin de genade geschonken is. *"Aan elkeen van ons is de genade gegeven naar de maat der gave van Christus."* De Heere is immers vrij en soeverein in de genadegaven die Hij geeft aan Zijn kinderen. Om dit nu concreet te maken, vervolgt de apostel dat Christus aan Zijn gemeente heeft gegeven *"sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars..."*

Merkwaardig, hier beperkt de apostel zich, in zijn opsomming van de gaven, tot de zogenaamde ambten. Dus tot dat wat hij in zijn brief aan de Korinthiërs al prioriteit gaf. Zie hierboven: *"ten eerste..., ten tweede..., ten derde..."*

Al met al – we kunnen er niet omheen en we willen er niet omheen: het spreken over de gaven die de Heere aan en in Zijn kerk gaf, is een voluit bijbelse aangelegenheid. En nu

PAULUS EN TIMOTHEÛS

Leef erbij, mijn zoon!

Het is nuttig dat we de teksten van de Bijbel goed lezen en de zinnen niet van elkaar losmaken. Dit nu heeft ook betrekking op wat Paulus belijdt. In 1 Tim. 1:15-16 staat: "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken van welke ik de voornaamste ben. Maar daarom is mij barmhertigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven." Het zijn teksten met veel inhoud. Laten we niet over heen lezen. Laat er gebed zijn om het te geloven, te kennen tot zaligheid. Wanneer nu gedacht wordt aan wat Paulus van zichzelf zegt, kan er heel wat naar voren komen. De één stemt toe: ook ik ben en blijf zondaar. Een ander zegt: die Paulus toch. Een derde maakt de opmerking: ik vind het te vergaand om te zeggen: ik ben de

noemde ik nog niet eens alle plaatsen in het Nieuwe Testament waar deze aan de orde komen. Diverse Schriftuitleggers, die dit thema bestudeerd hebben, komen zelfs tot een aantal van rond de twintig gaven die in de brieven van de apostel Paulus heel nadrukkelijk zo genoemd worden.

Let er overigens wel op dat het **gaven** worden genoemd. Met het oorspronkelijke woord te spreken: *charismata*, *genadegaven*. Gaven van genade dus. Gaven waarin blijkt de ontferming van de Heere jegens Zijn kerk. Een onverplichte ontferming, een genadige ontferming.

Waar toe zijn die gaven bedoeld? Ik ga nog een keer terug naar Efeze 4: *"tot opbouw van het lichaam van Christus"*, zelfs lezen we: *"tot volmaking der heiligen."* De Heere zorgt voor Zijn kerk op aarde, met de gaven van Zijn Geest die Hij haar geschonken heeft. In de begintijd van de christelijke kerk. En nog steeds.

Maar nu we hier zijn aanbeland, moeten we wel wat onderscheid gaan aanbrengen. Maar daarover Deo volente een volgende keer.

J.M.J. Kieviet

voornaamste van de zondaren. Men weet met de belijdenis geen raad. Laten wij niet vergeten dat Paulus zo maar niet tot zijn belijdenis gekomen is. God de Heere heeft gewild dat zijn zelfgetuigenis een plaats zou ontvangen in Zijn Woord. Het gaat niet om onderstreping van de persoon Paulus. Er wordt gewezen op het werk van de Heere. Het doel daarvan is: schep moed uit zijn behoudenis. Die gezindheid was bij de apostel ook aanwezig. Hij was gegrepen door de grote genade van de Heere. Die genade is groot en rijk. Die genade is overvloedig! Anderen kunnen er ook in delen. Nu staande in een wereld vol zondaren wil hij de genade van de Heere verkondigen. Wat hij kent, wat hij weet, wil hij niet voor zichzelf houden. Opvallend is dat uit zijn pen vloeit: "dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig." Hij begint bij het woord. En dat woord is niet zo maar een gezegde. Het is getrouw.

Het woord is betrouwbaar, zodat men er op aan kan. Niemand wordt er door misleid. Wie het anker van zijn hoop daar in uitwerpt, doet het niet tevergeefs, wordt niet beschaamd, gaat niet ten onder. Het woord wat geloof waardig is dient zonder enige restrictie aanvaard te worden, geloofd te worden. Met overtuiging zegt Paulus daarop: "dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken." Dit gezegde is gebaseerd op de woorden van Christus Jezus Zelf. We kunnen ze lezen in Mattheüs 9:13, Lukas 15 en Lukas 19:10. Hij is gekomen om verlorenen te zoeken, te roepen en te zaligen. En Zijn heilswerk gaat door! Tot op de dag van Zijn wederkomst. Jezus Christus is reddend verschenen. Hij zoekt zondaren. In Jezus' dagen werd daar zeer verachtelijk over gesproken, minachtend zelfs.

Tollenaren en zondaren waren niet in tel. Men classificeerde hen, men schreef hen af, ze werden buitengesloten. Daartegenover werd eigen godsdienstig leven hoog gesteld. Men kende zichzelf een plaats toe in het Koninkrijk des Heeren, gelijk dit ook bij Paulus het geval was. Van eigen zondaar- zijn, bijzonder voor God, wilde men niet weten. Zo kan het ook nu voorkomen. We moeten niet menen dat het kerkelijk erf ten goede is verbeterd. Door de tijden heen laat de mens zien en horen hoe hij zichzelf ziet. De Heere geeft aan hoe Hij ons ziet. Hij zegt wie wij zijn. Wij allen. Door het onderwijs van de Heilige Geest was Paulus er achter gekomen. Vandaar dat hij, als hij het heeft over zondaren, het lidwoord 'de' niet gebruikt. Hij heeft het in zijn woord niet over een bepaalde groep mensen, maar over alle mensen, met insluiting van zichzelf. Wij allen zijn zondaren voor de Heere, overtreders van Zijn heilige wet, van Zijn geboden. Wij kunnen aan de geboden niet beantwoorden, zoals de Wetgever dat eist. Wanneer wij dit beamen, moeten wij het hoofd buigen voor Gods eisend recht. Maar het hoofd mag ook naar boven, met uitzien, met verwachting, met geloof. Want Jezus Christus is in de wereld, ook vandaag, om zondaren zalig te maken. Tot bemoediging zegt Paulus: "waarvan ik de voornaamste ben." In die belijdenis, waardoor heel wat wordt uitgesproken, schittert de genade van de Heere. De gewezen farizeeër zegt dat hij bekeerd is van zijn farizeesche zondaar beschouwing. Ik sta vooraan in

de rij van zondaren, ook nu nog. Het zondebesef en zo ook de boete over de zonde liggen niet voorgoed achter hem. Juist de grote onpeilbare liefde van de Heere heeft hem geleid tot het niet kunnen vergeten, wat hij gedaan had. Bij zijn verootmoediging mag er zijn de roem in Gods genade in Christus Jezus de Heere. Hem is barmhartigheid bewezen. Maar ook met een Goddelijk doel. Duidelijk heeft hij dit gezien. Vandaar zijn schrijven: "opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben al Zijn lankmoedigheid zou betonen tot een voorbeeld dergenen die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven." Ik ben enerzijds een toonbeeld van zware zonde en anderzijds van rijkelijk geschonken ontferming. De Heere laat in mij Zijn volle lankmoedigheid zien. Iemand heeft eens gezegd: het gehele koord van de lankmoedigheid des Heeren is tot de laatste meter uitgerold. Wie naar Paulus wil zien, hem hoort spreken, kan en moet zeggen: het woord is waar: Christus Jezus is in de wereld gekomen om zondaren

zalig te maken. Hij trekt tot God de Heere, verzoent met Hem en schenkt het leven tot in eeuwigheid. Het leven van Paulus wijst heen naar de genade van Christus voor wie geen zondaar te erg is. Voor Timotheüs heeft het woord van Paulus veel te zeggen. Voor zijn persoonlijke en ambtelijke leven. Het werk van de Heere gaat door. Zondaren worden zalig. Timotheüs, denk onder het werk veel aan mij. Was er geen genade bij de Heere, dan had ik die niet verkregen, want ik ben de voornaamste van de zondaren. Dit heilswerk gaat door. Leef er steeds bij. Velen zullen in Jezus Christus geloven ten eeuwigen leven. Daar staat de Heere voor in. Hij is wel niet meer op de wereld, maar werkt als de Gekomene in de wereld. Hij bemoedigt allen die zich zien als redeloze zondaren met deze werkelijkheid dat Jezus Christus er is. Hij is gisteren en heden dezelfde tot in der eeuwigheid. Welk een Evangelie. Welk een prediking. Leven wij erbij?

M.C. Tanis

KONING SAUL (10)

Sauls bezoek aan de waarzegster te Endor is in alle opzichten een duistere geschiedenis. Het bezoek vond plaats in de nacht. Het was donker in Israel. Duister was het in Sauls ziel. Hij wist zich verlaten van God. En nu gaat hij zich bezig houden met duistere praktijken en komt hij op een plaats waar de vorst der duisternis regeert.

De hel heeft ook zijn voorportaal. Saul betreedt het vrijwillig. Hij voelt zich aan alle kanten verlaten en sterke ketenen van eenzaamheid drukken hem tegen de grond. O, hoe vreselijk moet de buitenste duisternis zijn. En wat erger is, een mens zoekt het zelf. Tenzij hem zijn blinde zielsogen gepend worden.

De geschiedenis die we thans behandelen vindt u in 1 Sam. 28.

Saul heeft in die grote nood eerst de Heere gezocht. Zie maar wat vers 6 zegt: "En Saul vraagde den HEERE, maar de HEERE antwoordde hem niet; noch door dromen, noch door de urim, noch door de profeten".

Heeft God Saul niet horen klagen? Jazeker, Hij hoort alles. Hij hoort het klagen en zuchten der verlorenen. Maar Hij reageert daar niet op. Dat is het vreselijke van de hel.

Maar Saul was toch nog in het heden

der genade? Inderdaad. Maar riep hij dan ook om Gods genade? Saul had veel reden om te roepen, te kermen en te klagen. Maar het was alles zelfbeklag. Van zijn lippen werd niet gehoord:

"Ik heb tegen U, o HEER,

zwaar en menigmaal misdreven".

Want laten we de zaken toch duidelijk stellen: Wie God aanroept in de nood, vindt Zijn gunst, oneindig groot. Maar de Heere kan niet over de schuld heen. Wie als een schuldig mens roept om Gods ontferming en een bedelaar wordt aan Gods genade-troon, die zal om Christus' wille verhoord worden, al had hij het net zo bont gemaakt als Saul. Er is toch immers geen onderscheid? Beide Saul en David hebben gezondigd en derden beide de heerlijkheid Gods. Maar de één kermt om zijn schuld en de ander om zijn smart. Dat is het verschil. Saul is nog volkomen op zichzelf gericht. Hij weet er niet van gezondigd te hebben tegen een goed en goedgevoelend God. Hij heeft er geen besef van God beledigd te hebben. Saul is zelf de in alle opzichten te beklagen, verlaten en verstoten koning: och, arme ik! Sauls roepen tot God is niet een roepen om God. Hij

roept niet vanuit het gemis, want hij heeft de nabijheid des Heeren nooit begeerd en dus niet gekend. Zijn roepen is dat der verlorenen in de hel. Denk niet dat er daar sprake is van een smart, omdat zij God hebben bedroefd, want dat is een zaak die hier en nu door Woord en Geest geleerd moet worden.

Daarom voor Saul geen antwoord, noch in een nachtelijk gezicht, noch door toedoen van de priester, noch door een profetenwoord. Saul had alle wegen zelf afgesloten.

Zie hem met enkele knechten nu gaan naar Endor. Daar woont een waarzegster, een dienaar van de duivel. Gaat Saul nu daar zijn heil zoeken? Spoedig zal blijken dat allen die het niet bij de Heere zoeken, bij Wie uitkomsten zijn, zelfs tegen de dood, alleen maar dieper in de put terecht komen. Uit zijn bezoek aan Endor en zijn verzoek aldaar, blijkt wat Sauls nood was en welke gedachten hem bezig hielden. De vrouw moest hem de toekomst voorspellen. En dat moest door middel van het oproepen van de reeds gestorven Samuël.

Twee dingen zijn hiervan te zeggen. Allereerst dat Saul dus bang blijkt te zijn voor de toekomstige strijd met de Filistijnen. Misschien dat de waarzegster hem gerust kan stellen door een positieve afloop voor Israel te voorspellen. Dan kan Saul weer even adem halen. Ten tweede blijkt uit dit verzoek dat Saul echt gelooft dat de doden aangeropen kunnen worden. Zo verblind is hij. Hij is in de greep van de Boze, die ons het meest wonderlijke doet geloven.

Daar zijn ook in onze tijd vele voorbeelden van te geven. Juist omdat de duivel bestaat en een grote bedrieger is, moesten we ons heel ver houden van spiritisme, duivelskunsten, horoscopia en al die narigheden meer. Het maakt onzeker, ellendig en rusteloos. Een vermoeid mensenhart vindt slechts rust in God alleen.

Als de vrouw door heeft dat de man die haar in de donkere nacht bezoekt, koning Saul zelf is, schrikt zij. Is het bezoek een list om haar duistere praktijken af te straffen? Zij is toch immers illegaal aan het werk? Saul bezweert haar dat hij serieus om haar hulp verlegen is. Zulk een houding is ook nodig, anders kan zij niet aan het werk. Er moet voor haar bedrog een voedingsbodem zijn, anders staat ze machteloos en wordt ze doorzien.

Natuurlijk is het de oude profeet zelf niet, wiens stem daar in die duistere kamer wordt gehoord. Samuël mag rusten van zijn arbeid en die rust is ongestoord. Daar kan satan zijn klauwen niet meer achter krijgen. De vrouw, een boze geest, of wie of wat dan ook, imiteert de oude Samuël. De angsten en rusteloze gedachten van koning Saul worden door de vrouw doorzien en ze spreekt woorden die iedereen had kunnen spreken. De afloop van de strijd en de duidelijke aangaande lijn van Sauls dynastie maakten het haar gemakkelijk de woorden te spreken die ze sprak. Morgen zult u, koning Saul, in het dodenrijk zijn. Dit is de laatste nacht van uw leven.

Deze woorden zijn waarheid gebleken. Op het terrein van de duivel worden geen spelletjes gespeeld, maar is het volle ernst. Hij heeft grote macht en daarom moesten we sidderend uit zijn buurt blijven en vluchten tot Hem Die *alle* macht heeft en ons het gebed op de lippen legt: Verlos ons van de Boze!

Toch moeten we in al dit duistere gebeuren ook de hand des Heeren zien, Die Saul overgeeft aan zichzelf en in alles duidelijk merken laat: Ik heb u verworpen...

Saul valt plat neer, zo lang als hij is. Hij weet het, er is slechts ene schrede tussen hem en de hel. Diep medelijden vervulde onze harten. En vrees voor de zonde. En het gebed om Gods genade om bewaard te mogen worden voor

onszelf! Hebt u het ook wel eens, dat als u langs een ziekenhuis komt, u zeggen moet: Heere, ik dank U dat ik daar niet in lig? En dat als u langs een gevangenis komt, u God aanbidt en zegt: o Heere, ik dank U dat ik daar niet zit. En dat als u van de buitenste duisternis hoort, u op uw blote knieën terecht komt en stamelen moet: O God, dat ik nog mag verkeren in het liefelijke heden der genade!

Donkerder nacht dan die waarin Saul de waarzegster zocht, brak aan toen de Heere Jezus Christus als Borg en Middelaar de bange nacht van de Godverlating in ging. Zelf zonder zonde, droeg Hij de schuld van al de Zijnen. Toen heeft Zijn bange ziel gekermd:

"Mijn God, Mijn God, waarom verlaat Gij Mij, en redt Mij niet, terwijl Ik zwoeg en strij, en brullend klaag, in d'angsten die Ik lij,

dus fel geslagen.

't Zij Ik, Mijn God, bij dag moog' bitter klagen,

Gij antwoordt niet, 't zij Ik des nachts moog' kermen.

Ik vind geen rust, ook vind Ik geen ontfermen,

In Mijn verdriet".

Welk een heerlijke vrucht levert Zijn Borgtochtelijk lijden op! Nu horen we van David, die ook in een diepe crisis terecht kwam, ongeveer op dezelfde tijd als koning Saul: 'En David sterkte zich in den HEERE, zijn God', 1 Sam. 30:6. Kent u het? David vluchtte tot God. Terwijl Saul Gods verbondswraak moest ondervinden, mocht David Gods verbondstrouw proeven. Zoeken we toch allen de eenzaamheid om God aan te roepen om Zijn vrije genade en rijke gunst, overvloeiende voor de voornaamste der zondaren. Gelukkig toch, als we de voornaamste mogen worden!

K. Hoefnagel

INHOUD BEWAAR HET PAND 2005

MEDITATIES

schrijver	tekst	pagina
Ds. B. de Romph	Genesis 45 : 4b	229
Ds. A. van der Weerd	1 Samuël 16 : 7	145
Ds. J.M.J. Kieviet	2 Koningen 13 : 21	169
Ds. H. van der Ham	2 Kronieken 24 : 2 en 17	269
Ds. M. van der Sluys	Ezra 9 : 5	193
Ds. M.A. Kempeneers	Nehemia 13 : 2a	245

Ds. B.L.C. Aarnoudse	Psalm 19	157
Ds. K. Visser	Psalm 38 : 10b	17
Ds. M.J. Kater	Psalm 51 : 9b	29
Ds. H. van der Ham	Psalm 99 : 1a	1
Ds. A. van Heteren	Prediker 12 : 5 (ged.)	181
Ds. M.C. Tanis	Jesaja 11 : 10a	257
Ds. P. van Zonneveld	Hosea 14 : 6a	205
Ds. P. Roos	Mattheüs 28 : 20	109
Ds. M. Vlietstra	Mattheüs 28 : 5m	81
Ds. J.P. Boiten	Markus 15 : 21	69
Ds. M. Vlietstra	Lukas 2 : 10a	293
Ds. A. van der Weerd	Johannes 10 : 10b	41
Ds. K. Hoefnagel	Handelingen 1 : 14a	121
Ds. A. van Heteren	Handelingen 2 : 41b	133
Ds. J.M.J. Kieviet	Handelingen 10 : 43	281
Ds. A.A. Egas	Efeze 6 : 11	217
Ds. A.A. Egas	Filippenzen 4 : 6	57
Ds. K. Visser	Hebreeën 13 : 14	93

VAN DE REDACTIE

Afscheid ds. P. den Butter	229
Ambtsdragersconferentie	146,158,170,182,194,206,218,230,246 258,270,282
Apeldoorn	246
Bevrijdingsdag	110
Biddag	58
Brochure "Hij heeft een vriend"	230
Chr. Geref. Bezinningskring classis Leeuwarden	43,94,206,218,258
Dankdag voor gewas en arbeid	257
Dordrecht-Centrum	122
Fam. Ds. J.P. Boiten	58
Goede Vrijdag en Pasen	70
Hemelvaartsdag	110
Installatie en inauguratie dr. A. Baars	17,30,42
Jaaroverzicht	2
Jubileum koningin Beatrix	109
Kerstdagen en jaarwisseling	294
LCJ	217
Nieuw adres fam. Ds. A. van der Weerd	158
Nieuw adres fam. P. Roos	206
Nieuw bestuurslid	70
Nieuwkoop	134
Ontmoetingsdag Urk	146,158,170,182,194,206,217
Ontmoetingsdag "Bewaar het Pand"	93
Ontmoetingsdag Werkendam	43,58,70,82
Overlijden mevr. Van der Ent	146
Pinksteren	121
Psalmzangdag	58
Studiedag Deputaatschap voor Israël	94
Vloedgolf	2,17

ARTIKELN

Ds. J.P. Boiten	Samenvatting van de preek over Jakobus 1 : 5	53
Ds. P. den Butter	Gods levende Woord (1)	274
Ds. P. den Butter	Gods levende Woord (2)	282
Ds. P. den Butter	Gods levende Woord (3)	298
Ds. P. den Butter	Opnieuw Loonstra	173
Ds. P. den Butter	Titus (1)	24
Ds. P. den Butter	Titus (2)	30
Ds. P. den Butter	Titus (3)	43
Ds. P. den Butter	Titus (4)	60
Ds. P. den Butter	Titus (5)	74
Ds. P. den Butter	Titus (6)	87
Ds. P. den Butter	Titus (7)	94

Ds. P. den Butter	Titus (8)	125
Ds. P. den Butter	Titus (9)	138
Ds. P. den Butter	Titus (10)	152
Ds. P. den Butter	Vragen die overblijven	263
Ds. A. van Heteren	Catechismusprediking	164
Ds. A. van Heteren	Catechismusprediking Een goed leermiddel	275
Ds. A. van Heteren	De paus gestorven	103
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (1)	8
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (2)	19
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (3)	34
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (4)	45
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (5)	65
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (6)	72
Ds. A. van Heteren	Het zesde gebod (slot)	84
Ds. A. van Heteren	Homofilie	261
Ds. A. van Heteren	Klein geloof	212
Ds. A. van Heteren	Merktekenen van het geloof	189
Ds. A. van Heteren	Op reis	177
Ds. A. van Heteren	Palesteins onderwijs aan eigen jeugd (1)	5
Ds. A. van Heteren	Palesteins onderwijs aan eigen jeugd (2)	23
Ds. A. van Heteren	Philpot- Overblijvend kwaad	191
Ds. A. van Heteren	Zoeken en niet vinden	250
Ds. K. Hoefnagel	Ambtsdragersconferentie 2005	299
Ds. K. Hoefnagel	Dordrecht - Nieuwkoop	147
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (1)	197
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (2)	209
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (3)	220
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (4)	230
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (5)	252
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (6)	258
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (7)	271
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (8)	284
Ds. K. Hoefnagel	Koning Saul (9)	296
R. Hoepel	Opening van de Chr. Geref. Kerk te Noordeloos	187
Ds. M.J. Kater	Om Gods verhevenheid en Zijn nabijheid (1)	22
Ds. M.J. Kater	Om Gods verhevenheid en Zijn nabijheid (2)	36
Ds. M.J. Kater	Om Gods verhevenheid en Zijn nabijheid (3)	47
Ds. M.J. Kater	Om Gods verhevenheid en Zijn nabijheid (slot)	63
Ds. J.M.J. Kieviet	"Gods Woord in zuiver goud en zilver ..."	20
Ds. J.M.J. Kieviet	Aandacht voor de gaven van de Heilige Geest	294
Ds. J.M.J. Kieviet	Bij Calvijn in de leer	32
Ds. J.M.J. Kieviet	Calvijns prediking: de Schrift, de school en de spiegel	51
Ds. J.M.J. Kieviet	De Gereformeerde Gemeenten wereldwijd	251
Ds. J.M.J. Kieviet	De zuivere leer van Christus	285
Ds. J.M.J. Kieviet	Ds. P. den Butter neemt afscheid van Middelharnis	231
Ds. J.M.J. Kieviet	Herdenkingsdienst 25-jarig jubileum ds. J.P. Boiten	73
Ds. J.M.J. Kieviet	Homorelaties in de Christelijke gemeente ? (1)	194
Ds. J.M.J. Kieviet	Homorelaties in de Christelijke gemeente ? (2)	206
Ds. J.M.J. Kieviet	Jozua. Boek van Gods trouw	260
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen bij een ramp	2
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (1)	82
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (2)	97
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (3)	111
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (4)	135
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (5)	149
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (6)	160
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (7)	185
Ds. J.M.J. Kieviet	Vragen rond het huisbezoek (8,slot)	224
Esther Kok	Godsdienst thuis	150
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (1)	162
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (2)	170

Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (3)	183
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (4)	198
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (5)	210
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (6)	221
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (7)	238
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (8)	248
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (9)	259
Ds. H. Korving	Sabbat en Zondag (10)	272
Ds. P. Roos	Beeldend preken (1)	123
Ds. P. Roos	Beeldend preken (2)	134
Ds. P. Roos	Beeldend preken (3)	146
Ds. P. Roos	Een mistige discussie	199
Ds. P. Roos	Gemeentezang (1)	158
Ds. P. Roos	Gemeentezang (2)	172
Ds. P. Roos	Gemeentezang (3)	182
Ds. P. Roos	Grensverkeer (1)	49
Ds. P. Roos	Grensverkeer (2)	58
Ds. P. Roos	Grensverkeer (3)	70
Ds. P. Roos	Grensverkeer (4)	89
Ds. P. Roos	Grensverkeer (5)	99
Ds. P. Roos	McDonaldisering	286
Ds. P. Roos	Meditatie rond het Avondmaal	300
Ds. P. Roos	Van geslachte tot geslacht (1)	218
Ds. P. Roos	Van geslachte tot geslacht (2)	246
Ds. M.C. Tanis	4 en 5 mei	122
Ds. M.C. Tanis	J.J. van der Schuit (8) - Verbondsbeleving	4
Ds. M.C. Tanis	J.J. van der Schuit (9) - De orde des heils	18
Ds. M.C. Tanis	J.J. van der Schuit (10) - Wedergeboorte en geloof	38
Ds. M.C. Tanis	J.J. van der Schuit (11) - Geloofsbeleving	46
Ds. M.C. Tanis	J.J. van der Schuit (12) - Schortingshuis en zijn vijf nieten	64
Ds. M.C. Tanis	J.J. van der Schuit (13) - Mijn leermeester	76
Ds. M.C. Tanis	Slotopmerking: Gedenkt uw voorgangers!	85
Ds. M.C. Tanis	Zijn er soorten geloof?	101
Ds. M.C. Tanis	Hoe staat men in de dienst van de Heere?	110
Ds. M.C. Tanis	Het voornaamste in de dienst van de Heere	137
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Het persoonlijk gebed	153
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Het openbare gebed	159
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere -	
	Gesprek en gebed in de consistorie	176
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Op het kerkhof	188
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere -	
	Wachtwoord: getrouwheid	196
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Standvastigheid	208
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Droefheid en blijdschap	219
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Blijvend	237
Ds. M.C. Tanis	Het staan in de dienst van de Heere - Wolk der getuigen	247
Ds. M.C. Tanis	Paulus en Timotheüs - Vader en zoon (1)	264
Ds. M.C. Tanis	Paulus en Timotheüs - Vader en zoon (2)	270
Ds. M.C. Tanis	Paulus en Timotheüs - Geen andere leer, mijn zoon	288
Ds. M.C. Tanis	Paulus en Timotheüs - Genade alleen, mijn zoon!	297
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (44)	9
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (45)	26
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (46)	40
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (47)	51
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (48)	63
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (49)	77
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (50)	103
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (51)	117
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (52)	127
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (53)	139
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (54)	151
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (55)	163
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (56)	175
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (57)	186
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (58)	200

Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (59)	211
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (60)	224
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (61)	242
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (62)	253
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (63)	265
Ds. P. van Zonneveld	Brieven aan ouders (64)	278

VARIA

11e SSNR-wintercursus	227
Aangespoord- Jongeren en ouderen in 1 gemeente	241
Aanmelding studie Theologie TU Apeldoorn	166
Acta Generale Synode 2004	117
Algemene ledenvergadering VGS	78
Ambtsdragersconferentie HHK en Chr. Geref. Kerken	226
Aparte jongeren in Barneveld	118
Belangstellenden CGO-Theologie opleiding	128
Bezinningsavonden geestelijke vorming seizoen 2005/2006	214
Chr. Geref. Bezinningskring Veenendaal e.o.	27,91,227
Commissie vormingswerk Chr. Geref. Kerken	201
Cursus Bijbels Hebreeuws voor belangstellenden	213
Cursus geestelijke vorming Zeist, 2005-2006	226
Decoratie voor Kralingse organist	253
Deputaten "Pastoraat in de gezondheidszorg" Chr. Geref. Kerken in Nederland	242
Haamstedeconferentie	127
Het evangelie van Jezus Christus in Polen	54
Hoop voor een verloren generatie?!	243
Jaarvergadering GOLV	278
Jeugdwerk in samenhang	141
Jigdaljahu zingt psalmen in Hasselt	27
Kadervorming LCJ	27
KOEH geeft hulp in Servië	214
LCJ	78,166
LCJ	301
LCJ jeugdappèl +16 29 oktober 2005 te Soest	279
LCJ organiseert in 2006 23+ bijbelstudieconferentie	278
Ontmoeting en het Passion	290
Ontmoeting ruim 3 ton tekort	215
Orgelcursus in Elburg	166
Persbericht	9
Persbericht	179
Persbericht Jeugdappel 2005	253
Persbericht: Nieuwe website Heidelbergse Catechismus	302
Programma cursus geestelijke vorming 2005/2006	214
Psalmzangavond	242
Psalmzangavond voor slachtoffers in Azië	26
SSNR-congres	227
Stéphanos start voedselactie	301
Stichting hulpverlening christenen in Roemenië	201
Toogdag GBS in Barneveld 213	
Twintigdelige boekenserie over Erskines voltooid	77
Uitnodiging ReVoKE	78,254
Zendingsdag 2005	154
Zendingsmiddag Chr. Geref. Kerk Damwoude	128,155
Zomerschool 2005 Moslims en het evangelie	27,118
Zondagsscholenbond	128

VRAGENRUBRIEK – DS K. HOEFNAGEL

Wat is de betekenis van het woord zondvloed?	7
Achtal in 2 Petrus 2 : 5 en het doopsformulier	7
Waren alle acht kinderen van God?	7
Was de Heere Jezus nu eigenlijk wel een Zoon van David?	39
Klopt het wel dat Boaz de man van Ruth een zoon van Rachab de hoer was?	39
David's vlucht voor Absalom en de ontmoeting met Simeï	50
Ziekte en tegenslag komt van de duivel of als straf van God?	62
Moet Gods kind ook nog verantwoording afleggen voor Gods rechterstoel?	88

Wat moeten we nu precies verstaan onder de antichrist?	100,113
Wat is de juiste naam van Mozes' schoonvader?	126
Zijn de gegevens uit Gen.1 : 26 en Gen. 2 : 18 met elkaar te verenigen?	140
Hebben engelen lichamen?	140
Hoe moeten we de handelswijze van de Heere verstaan in de dood van Davids kind?	161
Het naderen tot God in het gebed	174
De profeet Micha in 1 Koningen 22	223
Het verband en het onderscheid tussen het lijden, straf en de kastijding	240
Wat is er tegen om God aan te spreken als Heer of Here?	266
Wat wordt bedoeld met de uitdrukking "de beslotene en verlatene in Israël?	266
Wat wordt bedoeld met de Krethi en de Plethi?	266
Kan een gevallen ambtsdrager na schuldbelijdenis opnieuw zijn ambt bekleden? (1)	277
Kan een gevallen ambtsdrager na schuldbelijdenis opnieuw zijn ambt bekleden? (2)	289

BOEKBESPREKINGEN

Belder, ds.J	Ik ben met u	80
Benson, William	Zijn wonderen een gedachtenis	28
Berge - Goudzwaard,		
Laura van den	De drie ... en de scooterbende	28
Blanchard, John	Waarom de Bijbel?	191
Boer, ds. C. den	Een vreemd'ling hier beneën	80
Boston, Thomas	De ware rust	118
Bruinings, David	Vast vertrouwen	79
Bunyan, John	Woorden van John Bunyan	142
Burder, George	Geborgen in Hem	191
Butter, ds. P. den	Kompas voor kolonisten	166
Dam, H. van	In het rechte spoor	179
Dam, H. van	Calvijn, een trouwe knecht van God	254
Diversen	Wij gedenken Uw weldadigheid 100 jaar Chr. Geref. Alphen	55
Diversen	De bedachtzaamheid der wijzen, acht preken van oudvaders	79
Edwards, Jonathan	De vreselijke staat van een natuurlijk mens	79
Floor, dr. L.	De zwerftocht van de ark	144
Ginkel, Jan G.H. van	Een lied mijns Liefsten	144
Golverdingen, ds. M.	Om het behoud van een kerk	215
Groenewegen, J. e.a.	Eenzaam, met U gemeenzaam	143
Harinck, C.	Tot belijden geroepen	128
Harinck, C.	Troost in ziekte en sterven	142
Hartingsveldt - Moree,		
Andrea van	Bidt tot Mij, Komt kinderen!	79
Hofman, Bert	Ken je het Wilhelmus?	155
Hoogerwerf - Holleman, R.	Niets bij geval	266
Jong, ds. Tj. de	Vriend en metgezel	78
Knegt, ds. G.S.A. de	Alles uit Hem	167
Knox, John	Bemoedigd uit het Woord	105
Koelman, Jacobus	Over de oprechte liefde tot de Heere Jezus	215
Kranendonk - Gijssen, J.	Wulferts grootste wens	254
Leeuwen - van Haaften,		
G.W. van	De Bijbel de wereld rond	280
Linden,		
ds. G.M.P. van der e.a.	Jaarboek van de Christelijke Gereformeerde Kerken	105
Newton, John	Rust voor uw ziel	67
Nijssse - Schouwstra,		
Jojanneke	De zwerftocht van Rabbi Salomon	28
Pfeiffer, dr. Samuël	Hooggevoelige mensen	67
Poel, ds. Joh. van der	Het eigendom van Christus	105
Reenen, Jan van	De komst van de Statenbijbel	55
Reuver, prof.dr. A. de	Meer dan een teken	155
Ridderus, F.	Onlangs Godzalige Sara en nu zalige Sara	215
Schoonebeek, Hanneke	Leer mij vertrouwen	280
Snoek, L.	Uw Koninkrijk kome	203
Spurgeon, C.H.	Zoekt en gij zult vinden	129
Spurgeon, C.H.	Rondom de enge poort	142
Stam, B.	U alleen, U loven wij	119
Steen - van Amstel,		
Petra van der	Sanne is mijn vriend	28
Stolk, J.M.	Johannes Calvijn en de godsdienstgesprekken (...) Regensburg	202

Tukker, dr. C.A.	Bronnen bij de belijdenis	255
Veld, dr.H. van't	De pelgrimsstaf is in mijn hand	203
Versloot, J.	Een gezant van de Koning	202
Vogelaar - van Amersfoort, A.	Over oudvaders	254
Vogelaar - van Mourik, Geesje	Dieven zijn ook mensen	280
Vries, dr. P. de	Het Lam overwint	106
Vries, dr. P. de	Vaste Rots van mijn behoud	141
Willemsen, drs. Gerrie	Luisterende ogen en pratende handen	168
Zalman, Joseph	Ik zoek mijn broeders	28

ONTMOETINGS DAG WERKENDAM

Ds. M. C. Tanis	Judas : 3b	95
Ds. J.M.J. Kieviet	Wat is het dat een zondaar zalig maakt?	96
Ds. A.A. Egas	Wat is het dat een mens zalig maakt?	114
Ds. A. Vlietstra	Prediker 12 : 5b	116

ONTMOETINGS DAG URK

Ds. P. Roos	Een geestelijke bede	232
Ds. M.A. Kempeneers	1 Timotheüs 6 : 12a	233
Ds. B.L.C. Aarnoudse	Efraim getuchtigd	235
Ds. A. van Heteren	Heilige onverdraagzaamheid	236

AFSCHIEDSDIENST DS. B. DE ROMPH

Op DV vrijdag 27 januari 2006 neemt ds. B. de Romph na ruim 23 jaar afscheid van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Noordeloos. Dit in verband met het verleende emeritaat per 1 januari 2006.

De afscheidsdienst zal gehouden worden in het eigen kerkgebouw "Rehoboth", Noordzijde 1 te Noordeloos en begint om 19.30 uur.

Na de dienst is er gelegenheid om dominee en mevrouw De Romph persoonlijk de hand te drukken in het verenigingsgebouw bij de kerk.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met:

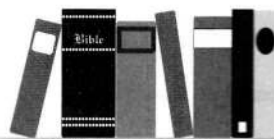
C. den Hartog, scriba
Botersloot 52,
4225 PS Noordeloos
0183 - 581666

Gegevens ds. B. de Romph

Bastiaan de Romph werd op 16 juli 1940 geboren in Rotterdam. Op 29 oktober 1969 werd hij bevestigd tot predikant te Naarden. Zijn 2e gemeente was Vlaardingen, waar hij op 10 oktober 1975 werd bevestigd.

Daarna volgde Noordeloos, waar hij na zijn bevestiging op 10 september 1982 is gebleven tot zijn emeritering op 1 januari 2006.

Hij is jarenlang voorzitter geweest van de Chr.Ger. Zondagsscholenbond. Daarnaast is hij een aantal jaren deputaat Buitenlandse Zending geweest. Uit dien hoofde bezocht hij ook enkele keren de zendingswerkers in Botswana. Ds. De Romph is voornemens om na zijn emeritaat in Noordeloos te blijven wonen.

BOEKBESPREKINGEN

C.H. Spurgeon, Hebt goede moed, 134 blz. € 7,50, Uitgave De Banier, Utrecht, 2e druk, ISBN 90-336-0588-0. Dit boekje. Zo schrijft Spurgeon in het voorwoord, is verschenen na een ernstige ziekte van iemand die grote behoefte had aan dit woord van de Meester 'Hebt goede moed.' Soortgelijke uitdrukkingen komen we ten minste zevenmaal tegen in het Nieuwe Testaament. Spurgeon

behandelt deze teksten. Hij hoopt dat zij die beproefd worden er moed uit zullen putten. Zwaarmoedige gedachten kunnen soms als vleermuizen en uilen om de donkere ziel zweven. Op blz. 107 wijst Spurgeon erop dat Gods kinderen één zijn met Christus. Daarom hebben ook zij de wereld overwonnen, namelijk in Christus. "Wanneer Jezus Christus, het Hoofd van de gemeente, de vijand heeft overwonnen, dan heeft elk lid van Zijn lichaam, zelfs het minst eervolle, overwonnen in zijn zegepralend Hoofd. Laten we die overwinning uitgalmen en met de palmtak in de hand zwaaien." Dit boekje zal zeker gelezen worden door liefhebbers van de geschriften van Spurgeon.

Ds. B. v.d. Heiden, Mijn boog het Ik gegeven, gebonden, 187 blz., € 14,20, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-1948 X. Het keurig uitgevoerde boek bevat 40 goed leesbare meditaties over Noach. Er wordt geschreven over de regenboog als teken van Gods trouw en waarheid. Er worden lijnen getrokken naar de boog rondom de troon van God. Die boog predikt de almacht, heiligheid en de genade van God. Op blz. 162 lezen wij dat de regenboog in de natuur verschijnt na een regenbui.

Johannes zag een andere volgorde. Hij zag eerst de boog en daarna bliksemen en donderslagen. Daar ligt een rijke troost in voor Gods kinderen. De auteur verwoordt dit als volgt: "De koning der Kerk waakt over de Zijnen. Hoe gelukkig is toch het volk van God. Hij heeft ze geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden thuiskomst. Hij heeft ze verzekerd dat de reis door de woestijn van dit leven moeilijk zal zijn. Dat ze in de wereld verdrukking zullen hebben. Dat ze, net als hun Meester, gehaat en vervolgd zullen worden. Dat ze de voetstappen van Christus moeten drukken. Dat hun weg zal zijn door de diepte van de zee. Maar ondanks alle moeite, kruis, verdriet en wederwaardigheden, ondanks alle vijandschap en bestrijding door satan zullen ze niet omkomen. Dat is niet mogelijk. Waarom niet? Omdat er een troon in de hemel is en daarop Een in het aanzien de steen jaspis en sardis gelijk en rondom de troon is de regenboog."

Kristina Roy, In Zonneland, paperback, geïllustreerd, full-colour omslag, 208 blz., € 6,95, Sunnyland books. De schrijfster, predikantsdochter, heeft veel boeken (77), brochures en een zangbundel geschreven. Zij heeft ook een ziekenhuis opgericht, een weeshuis voor verwaarloosde kinderen, een diaconessenhuis voor oudere mensen en het 'Blauwe Kruis' om alcoholverslaafden te helpen. Zij heeft een belangrijk aandeel gehad in de Slowaakse opwekkingsbeweging binnen de Evangelisch-Lutherse kerk. Het nu opnieuw vertaalde boekje hebben we met belangstelling gele-

zen. Het speelt zich af in Slowakije van begin 1900. Palko is een Slowaakse vondeling. Op een bijzondere manier komt hij in aanraking met het Nieuwe Testament en leest daarin. Voor de dorpspastoor mag hij tot een gids zijn. Door toedoen van de dorpspastoor krijgt Palko vlak voor diens overlijden zijn vader en moeder terug. Vroeger is er een 'vertaling' (misschien beter aan te duiden als een bewerking) van dit boekje geweest waarin bepaalde zinsneden naar het reformatorische gedachtegoed werden omgebogen. Dat is in deze vertaling niet gebeurd. Duidelijk wordt gesteld dat zalig worden vrije genade is alleen door het werk van Christus. Goede werken en heiligen redden niet. Maar enkele zinnen op blz. 179 die gaan over de verlossing door Christus en uitgesproken zijn door de pastoor vlak voor zijn sterven tot de leden van zijn parochie verdienen naar mijn mening wel wat nadere uitleg. Maar ik mag vertrouwen dat ouders die dit boekje aan hun kinderen laten lezen dit zeker doen zullen. Rekening houdend met deze opmerking kan ik het inhoudsrijke boekje aanbevelen. Het is geschikt vanaf ongeveer 9 jaar. De netto opbrengst van dit boekje is bestemd voor een aids-weeskinderenproject in Afrika van de stichting Stéfanos.

J.C. Ryle, De weg tot het heil, 83 blz., € 11,90, Uitgave Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-1899-8. Ryle (1816-1900) was predikant in de Anglicaanse Kerk en werd op vierenzestigjarige leeftijd bisschop van Liverpool. De auteur behandelt in dit

boekje drie behartenswaardige zaken: de arglistigheid van het hart van de mens, de wedergeboorte en de gerechtigheid van Christus. De auteur schrijft op blz. 40-43 over de middelen van de wedergeboorte: de verkondiging van het Evangelie, de Bijbel en het gebed. We geven een citaat: "Dat zijn dan, geliefden, de middelen waardoor deze nieuwe geboorte gewoonlijk geschonken wordt. Ik zeg: gewoonlijk, omdat het niet aan mij is om grenzen te stellen aan de werkingen Gods. Ik weet dat ziekte, ongevallen en dergelijke, mensen kunnen opschrikken, maar dan herhaal ik nog maar eens dat de prediking, de Bijbel en het gebed de wegen zijn waarlangs de Geest gewoonlijk werkt. Verder zeg ik dat ik mijn leven lang, en in alles wat ik heb gelezen, nooit heb vernomen dat iemand die toegewijd, nederig, van harte en serieus deze middelen heeft gebruikt, vroeg of laat in zichzelf geen nieuwe gewoonten en beginselen heeft ontdekt. Ik heb nooit gehoord dat iemand die in het gebruik van de middelen volhardde, vroeg of laat niet heeft beseft dat hij met de zonde moest breken, en hij dan niet, om kort te gaan, een waar kind van God, een nieuw schepsel, is geworden. Ryle schrijft op de blz. 50-61 over de kenmerken of blijken van de wedergeboorte. Hij noemt dit een toetssteen voor de staat van de mens. De volgende acht kenmerken komen naar voren: zondebesef, geloof, heiligheid, geestelijke gezindheid, overwinning op de wereld, zachtmoedigheid, grote vreugde in alle middelen der genade en liefde tot anderen. Op blz. 59 schrijft Ryle over de betekenis van de zondag, de preken en de Bijbel: "Als een mens echter wedergeboren is, gaat hij in de middelen een realiteit ontdekken die hij daarvoor niet beseftte: de zondag komt hen niet meer voor als een saaie, vermoeiende dag waarop hij niet weet hoe hij zijn tijd netjes zal doorbrengen, maar nu noemt hij de zondag een vreugde en een voorrecht, heilig voor de Heere en hoog te loven. De moeilijkheden die hem ooit van Gods huis weghiel- den, lijken nu wel weggevaagd: de maaltijd, het weer en dergelijke houden hem nooit meer thuis, en hij is niet meer blij met een excuus om niet te gaan. Preken blijken duizendmaal interessanter dan ze gewoonlijk in het verleden waren; hij zal niet meer achteloos zijn, en ook niet onder de preek

NIEUW VERSCHENEN!

Christen zijn in kerk en wereld

gesprekken met bevindelijk-gereformeerde predikanten

door Adriaan van Belzen

Hoe kan en moet het christen-zijn gestalte krijgen in kerk en wereld? Deze vraag loopt als een rode draad door de gesprekken die de auteur voerde met 9 predikanten over diverse thema's uit het kerkelijke en maatschappelijke leven. Aan het woord komen de predikanten: G. Bouw, A.A. Egas, Tj. de Jong, M. van Kooten, A. Kort, F. Mallan, L.W. v/d Meij, J. Veenendaal en W. Visscher.

Het boek, een uitgave van De Groot Goudriaan te Kampen, telt 158 pagina's en is verkrijgbaar voor de prijs van € 18,90

Ook nog leverbaar: Deel 1 + 2 van 'Laat Zang en Spel', interviews met bekende chr. musici O.a. K. Alers, P. Heykoop, M. Mans, N. v. Middelkoop, P. Stolk, E. Zwart, Prijs deel 1 € 14,90, deel 2 € 18,--

Bestellen: Tel. 0342-421031 Prijzen excl. verzendkosten.

willen gaan slapen, net zomin als een gevangene dat zou doen wanneer hij terechtstaat. En boven dat alles uit komt de Bijbel hem als een nieuw boek voor. Er is een tijd geweest dat wat hij erin las maar droge kost was

voor zijn geest; misschien lag de Bijbel onder het stof in een hoekje en werd er bijna nooit uit gelezen, maar nu wordt hij doorvorst en onderzocht als het ware brood des levens. Er staan veel teksten en gedeelten in die juist

voor zijn eigen situatie schijnen te zijn geschreven, en vele zijn de dagen dat hij de neiging gevoelt om met David te zeggen: 'de wet Uwsmonds is mij beter dan duizenden van goud of zilver' (Psalm 119:72)." De twee belangrijkste kenmerken noemt Ryle de overtuiging van zonde en het verzaken van de zonde, en het geloof in Christus. Met die kenmerken moet ieder over zichzelf oordelen. Dat we bij het lezen van dit boekje van Ryle onszelf inderdaad deze vraag (blz. 60) mogen stellen: "Heb ik ook waar berouw gehad? Ben ik ooit tot Christus gegaan en heb ik Hem als mijn enige Heere en Zaligmaker beschouwd?"

C.H. Spurgeon, Woorden voor elke dag, 192 blz., € 7,50, 2e druk, Uitgave De Banier, Utrecht, ISBN 90-336-0578-2. Voor elke dag is een korte overdenking opgenomen. De oorspronkelijke titel luidt: 'Daily help' (dagelijkse hulp). Het boekje met een grote verscheidenheid aan korte overdenkingen zal onder de liefhebbers van het gedachtegoed en de geschriften van Spurgeon zijn weg wel weten te vinden.

DAGBOEKEN

Twee dagboeken wil ik nog aankondigen. *Ten eerste het Chr. Geref. dagboek Goede moed, € 6,95, Uitgave Buijten & Schipperheijn, Amsterdam. Samengesteld onder redactie van di. P.D.J. Buijs, J. Oosterbroek en J.G. Schenau. De auteurs zijn uit de breedte van de Chr. Geref. kerk genomen.*

Het tweede dagboek draagt als titel: *Uw heil alleen, € 15,20, Uitgave Den Hertog, Houten. Dit dagboek bevat stukjes van twaalf predikanten uit de Nadere Reformatie en uit de Engelse en Schotse puriteinen. (Isaac Ambrosius, John Bunyan, Alexander Comrie, Andrew Gray, Theodorus van der Groe, Abraham Hellenbroek, Matthew Henry, Jodocus van Lodenstein, Bernardus Smijtegelt, Samuel Rutherford en Thomas Watson. Samengesteld door J. Kranendonk- Gijssen.) Dit dagboek biedt een goede gelegenheid kennis te maken met het gedachtegoed van deze schrijvers. We hopen dat het mag leiden tot het lezen van hun geschriften.*

Deputaten "Pastoraat in de gezondheidszorg" van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

UITNODIGING VOOR EEN BEZINNINGSAVOND

D.V. woensdag 18 januari a.s. 19.30 uur
Barendrecht, Chr. Geref. Eben-Haëzerkerk, Voordijk 252

Thema: Ik heb nog steeds verdriet. . . mag het?"
(omgaan met rouw)

Programma-overzicht:

Opening en sluiting door Ds. K. Visser
Spreker: Alie Valkenburg
Algehele leiding: Drs. Frank Visscher, voorzitter deputaten

Voor meer informatie:

Annie Reitsema, tel.: 030-6920073 (na 17.00 uur)

Er is voor dit thema een pastorale handreiking samengesteld, die na afloop van deze avond beschikbaar is.

UITNODIGING

Landelijke bijeenkomst voor werkers in de gezondheidszorg en pastoraat

D.V. zaterdag 11 februari 2006 van 10.30 tot 15.30 uur in de Chr. Geref. Fonteinkerk te Bunschoten (Bikkersweg 7, tel.: 033-2986253)

Thema: "Palliatieve zorg....kunnen we nog iets leren?"

Sprekers:

Dhr. G. van Brenk, wethouder Volksgezondheid en Welzijn
"....van en uit de maatschappelijke ontwikkeling"

Prof. Dr. W.H. Velema, emeritus hoogleraar van de TUA
"....van en voor mantelzorgers"

Drs. J.R.G. Gootjes, zorgmanager Stichting Kuria
"....van en in de praktijk"

Gelegenheid tot vragen stellen d.m.v. interviewrondes o.l.v. van dhr J.W. Baan, deputaat.

De algehele leiding zal afwisselend plaatsvinden door dhr. F. Visscher, neuroloog te Goes en dhr J.P. Roubos, psychiater "Eleos" te Zeist.

Aanmelding bij: Annie Reitsema tel.: 030-6920073 (na 17.00 uur)
Jetty van Dijk tel.: 033-4951145 (na 17.00 uur)
Email: jettyvandijk@casema.nl

Om de kosten van deze dag te beperken zal er een collecte plaatsvinden (de lunch wordt u aangeboden).

Meld je aan voor de Open Dag!

Voor (aankomend) docenten

Werk je in het (basis)onderwijs en ben je op zoek naar een nieuwe uitdaging? Heb je nog géén ervaring in het onderwijs en wil je weten hoe het is om les te geven? Meld je dan aan voor de

**Open Dag op D.V. zaterdag 14 januari
in Apeldoorn van 9.30 tot 13.00 uur**

Jouw mogelijkheden

Op deze morgen ontdek je de boeiende kanten van het onderwijs én van de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap. Gerichte voorlichting, gesprekken met vakdocenten en een bezichtiging van het schoolgebouw geven een beeld van jouw mogelijkheden. We nodigen je uit om meteen de lunch te gebruiken op school. Hartelijk welkom!

Aanmelding

Meld je aan bij Marja Lankman. Stuur een mail naar mr@jfsfg.nl of bel naar (055) 526 23 08.

Je ontvangt dan een persoonlijke uitnodiging met een programma.

De mooiste kant van het onderwijs

'HIER KAN IK
TEGEN MIJN
MENTOR
ALLES VERTELLEN'

Arita Besselsen

Te huur op Camping De Beukenhof te Tiendeveen

Midden Drenthe 6 pers. Stacaravans en 4/7 pers. Chalets en 10 pers. Vak.woning. ook kampeerders zijn van harte welkom. (0528-331246)

www.campingdebeukenhof.com

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard
Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

**Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten**

Verzending door heel Nederland

**Petu en Iwan zijn wezen.
Wie geeft hen een tehuis?**

**Help Bill en Marion Sommer
helpen.**

**Stort uw gift op giro 249300 t.n.v.
SDOK te Gorichem ov.v. Sumba
Mission 8180
<http://home.filternet.nl/~sumbamission>**

In Zonneland

*het inspirerende verhaal
over een Slowaakse vondeling*

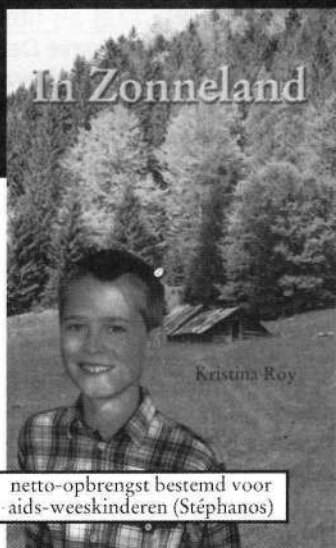
Dit boek speelt zich af rond 1900. Palko groeit op onder vreemden. Hij gaat op zoek naar Zonneland en vindt daar een geheimzinnig boekje. Hij raakt bevriend met de dorpspastoor die ook naar Zonneland op zoek blijkt te zijn. Voor allerlei mensen in zijn omgeving wordt Palko de jongen die hen naar Jezus leidt. Maar waar moet hij heen als de pastoor sterft? En wie is Lesina toch?

Een hartverwarmend boekje van de populaire schrijfster Kristina Roy.

Destijds in meer dan 21 talen uitgegeven!
Opnieuw vertaald
uit het Duits.

SUNNYLAND BOOKS

netto-opbrengst bestemd voor
aids-weeskinderen (Stéphanos)

Verkrijgbaar bij de boekhandel.
ISBN 90-809173-1-1

208 pagina's

€ 6,95